

Tytuł kursu	Wielokulturowa przestrzeń I Rzeczypospolitej
Prowadząca	prof. Larysa Dovga
Typ	Konwersatorium
Punktacja ECTS	3 punkty ECTS
Liczba godzin	30h
Warunki wstępne udziału w zajęciach (jeżeli są)	-
Opis kursu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wielokulturowość jako koncept i jako wartość kultury współczesnej (określenie pojęć: tożsamość, tolerancja, wielokulturowość) 2. Określenie ogólne przestrzeni kulturowej I RP; 3. Wielokulturowość jako polietniczność (Polacy, Litwini, Rusini (Ukraińcy), Żydzi, Ormianie etc. na mapie kulturowej I RP); 4. Wielokulturowość jako doświadczenie współistnienia różnych wyznań religijnych (tradycja tolerancji wyznaniowej na przestrzeni I RP) 5. Wolność i sprawiedliwość jako wartość społeczna i polityczna w I RP. 6. Sprawiedliwość jako wartość społeczna i polityczna w I RP. 7. Stanisław Orzechowski: myśliciel renesansowy polski i ukraiński (krótki zarys życia i poglądów politycznych) 8. Doskonały wizerunek Państwa Polskiego według Stanisława Orzechowskiego (Tekst podstawowy: Stanisław Orzechowski. Policja Królestwa Polskiego na kształt Arystotelesowych Polityk). 9. Wolność jako wartość etyczna i społeczna według Stanisława Orzechowskiego (Tekst podstawowy: Stanisław Orzechowski. Policja Królestwa Polskiego na kształt Arystotelesowych Polityk). 10. Sprawiedliwość jako wartość etyczna i społeczna według Stanisława Orzechowskiego (Tekst podstawowy: Stanisław Orzechowski. Policja Królestwa Polskiego na kształt Arystotelesowych Polityk). 11. Idea tolerancji a praktyki stosunków międzywyznaniowych (katolicy, prawosławni, protestanci, unicy) w I RP. 12. Idea tolerancji a praktyki stosunków międzywyznaniowych (żydzi, karaimi, muzułmanie na przestrzeni chrześcijańskiej) w I RP. 13. Podsumowanie. <p>Tematy 1-7 będą miały charakter wykładowy, tematy 8-12 będą miały charakter konwersatoryjny.</p> <p>Kurs stanowi część I w cyklu, zachęcamy także do rejestracji na kurs „Nowożytna kultura ukraińska w kontekście kultury polskiej i europejskiej”.</p>
Sposób zaliczenia kursu	zaliczenie na ocenę
Warunki zaliczenia kursu	obecność / wyniki udziału w konwersatorium
Krótki opis kursu	<p>Słuchacze tego kursu będą mogli zapoznać się z piastowanymi w kulturze politycznej I RP zasadami współistnienia grona różnych kultur i narodów. Twórcy i nosiciele tych kultur należeli do różnych grup etnicznych, różnili się wyznaniowo, mówili każdy w swoim języku i troszczyli się każdy o zachowanie własnego Honoru, Tożsamości i Odrębności polityczno-kulturowej. A poza tym tworzyli oryginalny wielokulturowy świat „wspólnej miłej Ojczyzny naszej Rzeczy Pospolitej”. Będziemy mówić głównie o kulturze politycznej, o wartościach społecznych oraz moralnych.</p>

Literatura obowiązkowa

- Augustyniak Urszula. (2014) Historia Polski 1572 - 1795. Wydawnictwo Naukowe PWN. (ss. 40-54; 189-212; 456-488)
- Augustyniak Urszula. (2009) Wielokulturowość Wielkiego księstwa Litewskiego i idea Tolerancji, a praktyka stosunków międzywyznaniowych w XVI-XVIII w. [W:] Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos tradicija ir tautiniai naratyvai / sudarė Alfredas Bumblauskas, Grigorijus Potašenko. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla. s. 87-104.
- Grześkowiak-Krwawicz, A. (2018). Dyskurs polityczny Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Pojęcia i idee. Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.
- Kiniewicz, J. (2017). Wartości polityczne Rzeczypospolitej Obojga Narodów a granice aksjologiczne cywilizacji europejskiej - kilka refleksji końcowych. [W:] A. Grześkowiak-Krwawicz, & J. Axer (Eds.), Wartości polityczne Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Struktury aksjologiczne i granice cywilizacyjne. Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego. s.291-308
- Mironowicz, A. (2001) Specyfika tolerancji wyznaniowej na kresach wschodnich Rzeczypospolitej. [W:] Pogranicza etniczne w Europie. Harmonia i konflikty, pod red. K. Krzysztofka i A. Sadowskiego, Białystok, s. 163-173.
- Opaliński, E. (2017). Prawo i wolność w szlacheckim systemie wartości w drugiej połowie XVI i na początku XVII stulecia. [W:] A. Grześkowiak-Krwawicz, & J. Axer (Eds.), Wartości polityczne... s. 242-263.
- Stanisław Orzechowski. Polityka Królestwa Polskiego na kształt Arystotelesowych Polityk. 1566.
- Salmonowicz Stanisław (2006). Stanisław Orzechowski: retoryka w służbie polityki. [W:] „Odrodzenie i Reformacja w Polsce”, s. 283-294.
- Sapata, P. (2017). Relacja między wolnością a prawem w pismach Stanisława Orzechowskiego. [W:] A. Grześkowiak-Krwawicz, & J. Axer (Eds.), Wartości polityczne... s. 199-241.
- Siewierski Jacenty. (2010) Idea wielokulturowości. Tradycje Rzeczypospolitej i doświadczenia obecne. Oficyna Wydawnicza Szkoły Głównej Handlowej. Warszawa. 91 s.

Literatura dodatkowa (jeżeli jest przewidziana)

- Brogi Bercoff G. (2003) Ruś, Ukraina, Ruthenia, Wielkie Księstwo Litewskie, Rzeczpospolita, Moskwa, Rosja, Europa Środkowo-Wschodnia: o wielowarstwowości i polifunkcjonalizmie kulturowym. [W:] *Contributi italiani al XIII congresso internazionale degli slavisti*, a cura di A. Alberti, M. Garzaniti, S. Garzonio, Pisa.
- Chynczewska-Hennel T., Jakowenko N., *Spółczesność - religia - kultura*, (2000) [W:] *Między sobą. Szkice historyczne polskoukraińskie*, Lublin. s. 111-151
- *450 lat Unii Lubelskiej. Kongres Dwoch Unii. Od Unii Lubelskiej do Unii Europejskiej*. (2020), Lublin. s. 139-186
- Kłoczowski J. (1997) *Cywilizacja bizantyjsko-słowiańska*. [W:] *Chrześcijaństwo na Rusi Kijowskiej, Białorusi, Ukrainy i Rosji (X-XVII w)*, red. J. Kłoczowski, Kraków. s. 85-105
- Kuc, M. (2007) *Pojęcie narodu u Stanisława Orzechowskiego*. [W:] *Nad społeczeństwem staropolskim*, t. 1, red. K. Łopatecki, W. Walczak. Białystok.
- Litak S., *Kościół unicki obrządku greckiego na styku dwóch kultur w XVI-XVIII wieku* (1994). [W:] *Belarus-Lithuania- Poland- Ukraine*. Lublin-Rzym.
- Mironowicz A. (2003) *Kultura prawosławna w dawnej Rzeczypospolitej*. [W:] *Rzeczpospolita wielu wyznań*, red. A. Kaźmierczyk, A. Link-Lenczowski, M. Markiewicz i K. Matwijowski, Kraków. s. 201-235.
- *Pod wspólnym niebem. Narody dawnej Rzeczypospolitej*. (2010) Red. M. Kopczyńskiego i W. Tygielskiego. Muzeum Historii Polski. Warszawa
- Starczenko, N. (2019). *II Statut Litewski versus konstytucje sejmowe. Województwa ukraińskie w walce o „swoje prawo” na sejmach i w praktyce sądowej na przełomie XVI i XVII wieku*. [W:] *Sejm Królestwa Polskiego i Rzeczypospolitej Obojga Narodów a europejskie reprezentacje stanowe*. Red. D. Kupisz, & W. Uruszczak. Warszawa: Wydawnictwo Sejmowe. s. 157-192.
- Starczenko Natalia. (2020) *Przywileje lubelskie i koncepcja „narodu ruskiego” w polemice prawosławnej (od końca XVI do lat dwudziestych XVII wieku)*. [W:] *Unia Lubelska 1569 roku i unie w Europie Środkowo-wschodniej*. Red. Jacek Krochmal. Archiwum Główne Akt Dawnych, Warszawa, s. 196-218
- Sulima-Kamiński A. (2000), *Historia Rzeczypospolitej wielu narodów 1505-1795*, Lublin.